

Η Εκπαιδευτική πύλη του ΥΠΕΠΘ: Στόχοι και προοπτικές

*Λούβρης Αριστείδης, Καθηγητής Πληροφορικής, Προϊστάμενος Γραφείου Δ.Ε.Π. ΥΠΕΠΘ
Στούμπη Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπ/σης, Απόσπαση ΥΠΕΠΘ*

Εισαγωγή

Η μαθησιακή διαδικασία που λαμβάνει χώρα μέσα από τη διάδραση ενός δασκάλου και του/των μαθητή/τών του μετρά πολλούς αιώνες ύπαρξης. Όσο και αν αλλάζουν οι κοινωνικές και γενικότερα οι πολιτισμικές συνθήκες φαίνεται πως η σχέση αυτή εκπαιδευτικού – μαθητή αν και όχι αναλλοίωτη παραμένει όμως σταθερή αξία ακόμη και σήμερα. Οι απαιτήσεις της εποχής μας από τον εκπαιδευτικό είναι ιδιαίτερα αυξημένες καθώς δεν υπάρχουν πια αυθεντίες, ο σεβασμός των παιδιών δεν είναι δεδομένος και ζούμε στην κοινωνία της πληροφορίας με αποτέλεσμα να έχουν συχνά οι μαθητές πρόσβαση στη γνώση μέσω της τεχνολογίας πιο άμεσα και αποτελεσματικά από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Ο εκπαιδευτικός, συνεπώς, οφείλει να ενημερώνεται για τις εξελίξεις στο γνωστικό του αντικείμενο, στα κοινωνικά, πολιτικά, πολιτιστικά δρώμενα, αλλά και να γνωρίζει να χειρίζεται ηλεκτρονικούς υπολογιστές, να πλοηγείται με άνεση στο διαδίκτυο και γενικότερα να παρακολουθεί τη σύγχρονη τεχνολογία και να αξιοποιεί τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) προς όφελος της διδακτικής πράξης και πρακτικής. Άρα χρειάζεται οι φορείς που ασχολούνται με την εκπαίδευση να παρέχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη υποστήριξη για τους εκπαιδευτικούς σε όλα τα επίπεδα: ενημέρωσης, εκπαιδευτικού υλικού ψηφιακού και μη, επιμόρφωσης. Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υπ.Ε.Π.Θ), ως ο κατεξοχήν τέτοιος φορέας, πέραν όλων των άλλων και ακολουθώντας το παράδειγμα των χωρών της Ευρώπης προέβη στη δημιουργία της Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης (Δ.Ε.Π.) για να καλύψει τις αντίστοιχες ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών (Ζήβελδης, 2003).

Ανάγκες που οδήγησαν στη δημιουργία της Δ.Ε.Π.

Η ίδρυση του Γραφείου Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης (Δ.Ε.Π.) www.e-yliko.gr υπαγορεύθηκε από συγκεκριμένες ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας οι οποίες έπρεπε να καλυφθούν άμεσα και αποτελεσματικά. Συγκεκριμένα: το εκπαιδευτικό υλικό που είχε προκύψει από εφαρμοσμένες προτάσεις διδασκαλίας από προγράμματα του Υπ.Ε.Π.Θ. έπρεπε να συγκεντρωθεί και να αναδειχθεί με τρόπο ώστε να είναι άμεσα προσβάσιμο και αξιοποιήσιμο από οποιονδήποτε εκπαιδευτικό. Επιπλέον, υπήρχε έντονο το αίτημα για πληροφόρηση σχετικά με το εκπαιδευτικό λογισμικό το οποίο συχνά δεν έφτανε στις σχολικές μονάδες και για το οποίο η ενημέρωση ενίοτε δεν ήταν ολοκληρωμένη και επαρκής. Οι εκπαιδευτικοί των απομακρυσμένων περιοχών απαιτούσαν πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και αποτελούσε άμεση προτεραιότητα η υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου σε απομακρυσμένες σχολικές μονάδες. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η προσπάθεια για διεύρυνση της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και η συμπλήρωση της βασικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, με στόχο την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη σε όλη την επικράτεια. Είναι σαφές ότι για να αξιοποιούνται οι ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς είναι αναγκαία και η τροφοδότησή τους με ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό.

Γενικότερα, αποτελούσε ανάγκη της εκπαιδευτικής κοινότητας η ίδρυση μίας Εκπαιδευτικής Πύλης (portal) για την επίτευξη ευκολότερου διαλόγου, επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων για θέματα που αφορούν στην εκπαίδευση, τα οποία συντείνουν στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαιδευτικής και μαθησιακής διαδικασίας.

Ίδρυση – Νομικό πλαίσιο

Πριν συσταθεί το Γραφείο Δ.Ε.Π., η Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη τοποθετήθηκε οργανωτικά υπό τη σκέπη του «Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Θεμάτων Σπουδών, Επιμόρφωσης και Καινοτομιών» του Υπ.Ε.Π.Θ. και αναρτήθηκε προσωρινά στις 14 Ιανουαρίου του 2003. Σχεδόν ένα χρόνο αργότερα και αφού υπήρξαν τα πρώτα δείγματα ποσοτικών δεικτών επισκεψιμότητας, ιδρύεται το «Γραφείο Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης του Υπ.Ε.Π.Θ.» σύμφωνα με το νόμο 3194

(ΦΕΚ 267 ΤΑ/20-11-2003) όπως πλαισιώθηκε με την ΥΑ που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 14 ΤΒ/12-1-04.

Το έργο «Δημιουργία εκπαιδευτικής πύλης για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση» εντάσσεται στο Μέτρο 1.2 του ΕΠ ΚτΠ στις 18-5-2004¹ (Τεχνικό δελτίο έργου). Ακολουθεί αίτημα 1ης τροποποίησης (13-1-2005) το οποίο περιλάμβανε την πρόβλεψη κυρίως της ανάπτυξης υλικού για την Τεχνολογική Εκπαίδευση, τη συμμετοχή εκπαιδευτικών της Τεχνολογικής Εκπαίδευσης σε δράσεις εξ αποστάσεως επιμόρφωσης και την εμπλοκή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, το οποίο εγκρίθηκε στις 9-3-2005.

Κατόπιν ο τεχνικός σύμβουλος της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Προγραμμάτων (Ε.Υ.Ε) παραθέτει αποτελέσματα αξιολόγησης των συστημάτων ηλεκτρονικής διδασκαλίας και εκπαίδευσης (29/12/2004) κατόπιν εκπόνησης έρευνας-μελέτης με αντικείμενο την καταγραφή και αξιολόγηση των πλατφορμών για τη διαχείριση ψηφιακού περιεχομένου και την υποστήριξη δράσεων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με έμφαση στα λειτουργικά χαρακτηριστικά τους και τις δυνατότητες αναβάθμισης – επέκτασης της κάθε μιας.

Στις 20-7-2006 εγκρίνεται το 2ο αίτημα τροποποίησης προκειμένου να προβλεφθεί η δημιουργία ενός σχήματος διοίκησης και υποστήριξης της υλοποίησης των δράσεων του έργου με την εμπλοκή της Επιτροπής Περιεχομένου της Εκπαιδευτικής Πύλης, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και της Ομάδας Έρευνας και Επιστημονικής Υποστήριξης της Εκπαιδευτικής Πύλης καθώς και η παραγωγή νέου περιεχομένου.

Τον Οκτώβριο του 2006 αρχίζουν οι εργασιακές συνεδρίες της ομάδας εκπαιδευτικών Υπ.Ε.Π.Θ./ Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ενώ περί τα τέλη του έτους 2006 ολοκληρώνεται η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών των υποψηφίων για το Υποέργο «Διαχείριση Συστημάτων Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης». Επίσης, ολοκληρώνεται η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών των υποψηφίων για το Υποέργο «Εγκατάσταση και προσαρμογή του λογισμικού της Πλατφόρμας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης» με δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης της πλατφόρμας Moodle.

Από το παρελθόν στο παρόν της Δ.Ε.Π.

Μέσα από αυτές τις διαδικασίες η Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη του Υπ.Ε.Π.Θ. για την Πρωτοβάθμια & Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (www.e-yliko.gr) αποτελεί πλέον ανοιχτό πεδίο διά βίου μάθησης. Η Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη με πάνω από ένα εκατομμύριο τετρακόσιες χιλιάδες μοναδικές επισκέψεις, αποτελεί χώρο συνάντησης και αλληλοστήριξης της εκπαιδευτικής κοινότητας. Το υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό εμπλουτίζεται και ανανεώνεται και φιλοδοξεί να αποτελεί το κίνητρο για τις προτάσεις διδασκαλίας όλων των εκπαιδευτικών που το επιθυμούν.

Πιο συγκεκριμένα η Εκπαιδευτική Πύλη βρίσκεται σε διαδικασία τεχνολογικής και παιδαγωγικής αναβάθμισης η οποία πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και άλλους εμπλεκόμενους στο έργο φορείς. Τεχνολογικά γίνεται μετάβαση σε νέα πλατφόρμα πιο σύγχρονη και ευέλικτη, ώστε η Εκπ. Πύλη να παρέχει τις απαραίτητες τεχνολογικές λειτουργίες, για την αποτελεσματική αξιοποίηση του περιεχομένου της, την επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, την πραγματοποίηση συνεργατικών δραστηριοτήτων και την άμεση και γρήγορη κατάθεση υλικού απευθείας από τους εκπαιδευτικούς. Εφέτος δηλαδή τίθεται σε λειτουργία η νέα πλατφόρμα του διακομιστή (server) του δικτυακού τόπου της Εκπαιδευτικής Πύλης. Η πλατφόρμα αυτή είναι τεχνολογίας Share Point 2003 Portal Server της Microsoft σε συνδυασμό με Server SQL 2000 βάσης δεδομένων της Microsoft και υποστηρίζει δυναμικές σελίδες.

Επιπλέον άλλαξε η εμφάνιση (design) της διεπαφής (interface) της Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης με γνώμονα την καλύτερη αισθητική. Συνεχίζουμε να βελτιώνουμε τη νέα εμφάνιση σύμφωνα και με στοιχεία ανατροφοδότησης (feedback) που λαμβάνουμε από τους επισκέπτες της Πύλης. Αρκετό μέρος εξάλλου του υλικού της Δ.Ε.Π. μεταφέρθηκε από τον Apache Web Server της πλατφόρμας του Σχολικού Δικτύου στο νέο Share Point 2003 Portal Server. Οι σελίδες μετατρέπονται από html σε aspx.

1

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΚτΠ Αξονας 1 : «Παιδεία και Πολιτισμός» Μέτρο 1.2 : «Εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση» Κατηγορία Πράξης 1.2.1 : «Ψηφιακό Εκπαιδευτικό περιεχόμενο και λογισμικό» Υποκατηγορία Πράξης 1.2.1.2 : «Δημιουργία εκπαιδευτικών πυλών (portals)»

Παρόλο που στην καινούργια πλατφόρμα οι σελίδες είναι ακόμα στατικές λόγω του ότι η πρόσβαση είναι ελεύθερη, εστίασαμε στο να αλλάξουμε τη δομή των σελίδων μας ώστε να αναδεικνύεται το υλικό που έχει καταχωριστεί με πιο λειτουργικό, εύχρηστο και ευχάριστο τρόπο. Καταβλήθηκε προσπάθεια να διευκολυνθεί η πλοήγηση και να μειωθεί ο αριθμός των «κλικ» που κάνει ο επισκέπτης για να μεταφερθεί στη ζητούμενη πληροφορία. Παράλληλα δόθηκε σημασία στην αισθητική επεξεργασία των σελίδων, η οποία επιτεύχθηκε με γραφιστικά τεχνάσματα. Για παράδειγμα:

α) Οι ανακοινώσεις και τα νέα της Πύλης παρουσιάζονται γραφιστικά σαν ένας πίνακας ανακοινώσεων με «καρφίτσωμένα» τα νέα.

β) Τα συνέδρια που διεξάγονται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες παρουσιάζονται σαν φύλλα ημερολογίου που ξεφυλλίζονται: <http://www.e-yliko.gr/htmls> (ημ. τελευταίας πρόσβασης 10/09/07)

γ) Τα ενημερωτικά δελτία (newsletters) παρατίθενται σαν ντοσιέ με ενημερωτικά δελτία πάνω σε ράφια.

δ) Όσον αφορά το Εκπαιδευτικό υλικό, Προτάσεις Διδασκαλίας και Υποστηρικτικό Υλικό, χρησιμοποιήθηκαν γραφιστικά ιεραρχικά δέντρα (π.χ. <http://www.e-yliko.gr/htmls/support.aspx> ή πίνακες <http://www.e-yliko.gr/htmls/mathyliko/mathyliko.aspx> ή συνδυασμός τους http://www.e-yliko.gr/htmls/physyliko/ph_mec.aspx ημ. τελευταίας πρόσβασης 10/09/07).

Από άποψη παιδαγωγική και περιεχομένου ελέγχεται το υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό από επιτροπή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ώστε οι προτάσεις διδασκαλίας και το υποστηρικτικό υλικό να συνάδουν τόσο με τις σύγχρονες παιδαγωγικές και γνωστικές απαιτήσεις όσο και με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών. Επιπλέον εμπλουτίστηκε το υλικό της Εκπαιδευτικής Πύλης με νέα στοιχεία: Αναρτήθηκε εκπαιδευτικό υλικό και λογισμικό για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες (ΑμΕΑ) το οποίο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» (ΕΠΕΑΕΚ): http://www.e-yliko.gr/htmls/amea_soft.aspx (ημ. τελευταίας πρόσβασης 10/09/07). Με το υλικό αυτό μπορεί να βοηθηθεί ο εκπαιδευτικός που διδάσκει σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Ακόμη προστέθηκε χρήσιμο ενημερωτικό υλικό για τα προγράμματα της διά βίου μάθησης http://www.e-yliko.gr/htmls/national_call.aspx (ημ. τελευταίας πρόσβασης 10/09/07). Εξάλλου η απαίτηση από την εκπαιδευτική κοινότητα για λογισμικό ικανοποιείται με την ανάρτηση πιστοποιημένου λογισμικού προς διάθεση http://www.e-yliko.gr/htmls/dir_soft/soft_theor.aspx (ημ. τελευταίας πρόσβασης 10/09/07) σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Η Εκπαιδευτική Πύλη δίνει τη δυνατότητα καταρχάς μίας ενημερωτικής περιγραφής όλων των προϊόντων Εκπαιδευτικού Λογισμικού (περίπου 100) που έχουν παραχθεί στο πλαίσιο διάφορων δράσεων. Για όσους τίτλους λογισμικού υπάρχει σχετική άδεια χρήσης, η Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη παρέχει τη δυνατότητα να αποθηκευτεί τοπικά στον υπολογιστή της σχολικής μονάδας αυτό το λογισμικό κατατεταγμένο σε κομμάτια των 15MB. Αυτή τη στιγμή έχουν αναρτηθεί 20 προϊόντα εκπαιδευτικού λογισμικού. Τέλος έχει επικαιροποιηθεί η σελίδα των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ώστε ο εκπαιδευτικός που ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε αυτά να μπορεί εύκολα και γρήγορα να ενημερωθεί έγκυρα από τους ίδιους τους ιστότοπους των διοργανωτών των προγραμμάτων αυτών.

Από το παρόν στο μέλλον της Δ.Ε.Π.

Πρόσκληση για προτάσεις διδασκαλίας –
Επιμόρφωση με ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Εντός της σχολικής χρονιάς πρόκειται να ανακοινωθεί πρόσκληση προς την εκπαιδευτική κοινότητα για εκπόνηση προτάσεων διδασκαλίας βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων τα οποία έχουν τεθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αφού κατατεθούν οι προτάσεις, θα αξιολογηθούν και θα αναρτηθούν στη Δ.Ε.Π. εμπλουτίζοντας έτσι το υλικό της και παρέχοντας τη δυνατότητα σε όλους τους εκπαιδευτικούς να τις αξιοποιήσουν στη διδακτική πράξη. Παράλληλα θα αποτελέσουν κίνητρο για δημιουργία ακόμη περισσότερων προτάσεων διδασκαλίας κατά το πρότυπο αυτών που θα έχουν ήδη επιλεγεί. Έτσι επιτυγχάνεται και η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και η τροφοδότηση της εκπαιδευτικής κοινότητας με ψηφιακό διδακτικό υλικό.

Την ίδια στοχοθεσία καλύπτει και το επιμορφωτικό πρόγραμμα ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης διακοσίων πενήντα εκπαιδευτικών διαφόρων ειδικοτήτων (Keegan, 2000) που θα

λάβει επίσης χώρα την προσεχή χρονιά. Επιπλέον βέβαια στόχος της επιμόρφωσης αυτής είναι η τόνωση της περιφέρειας και κατά κύριο λόγο των πιο απομακρυσμένων περιοχών των οποίων οι εκπαιδευτικοί θα έχουν προτεραιότητα στην επιλογή. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί που θα επιμορφωθούν θα εκπονήσουν οι ίδιοι εργασίες ανά ειδικότητα εκπαίδευσης οι οποίες επίσης θα αναρτηθούν στη Δ.Ε.Π. (Κόκκος & Λιοναράκης & Ματραλής & Παναγιωτακόπουλος, 1999).

Διαγωνισμοί

Το Γραφείο Δ.Ε.Π. υποστηρίζει και προβάλλει μέσω του ιστοτόπου του www.e-yliko.gr μαθητικούς και εκπαιδευτικούς διαγωνισμούς σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο (σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Σχολικό Δίκτυο EUN). Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Δ1. Σε εθνικό επίπεδο:

Διαγωνισμός «Πρωτοπόροι δάσκαλοι»: Ο διαγωνισμός αυτός προσβλέπει στην ανάδειξη Ελλήνων εκπαιδευτικών που χρησιμοποιούν την τεχνολογία και την καινοτομία στη διδασκαλία. Παράλληλα, μέσα από το διαγωνισμό, προωθείται η διάχυση και ανταλλαγή βέλτιστων εκπαιδευτικών πρακτικών τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και η δημιουργία κοινοτήτων εκπαιδευτικών μέσα από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

Στο διαγωνισμό έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι Εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που έχουν αναπτύξει εκπαιδευτικές δραστηριότητες χρησιμοποιώντας προγράμματα λογισμικού όπως τα Word, Excel, PowerPoint, Movie Maker κ.λπ. Το Γραφείο Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης πρόβαλε και υποστήριξε το διαγωνισμό. Οι συμμετοχές τη φετινή χρονιά ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο.

Οι τρεις νικητές του Ελληνικού διαγωνισμού συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Πρωτοπόρων Δασκάλων (βλ. παρακάτω: Διαγωνισμοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο).

Διαγωνισμός «Ένα γραμματόσημο ταξιδεύει στο διάστημα»: Με αφορμή την επέτειο των 50 χρόνων από την εκτόξευση του Sputnik, του πρώτου δορυφόρου, το Υπ.Ε.Π.Θ μέσω της Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης, το Ίδρυμα Ευγενίδου και τα ΕΛ.ΤΑ σχεδιάζουν την από κοινού διοργάνωση μαθητικού διαγωνισμού με τον προαναφερθέντα τίτλο.

Ο Διαγωνισμός αυτός βρίσκεται στο στάδιο του σχεδιασμού και η τελική υλοποίησή του θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις της πολιτικής ηγεσίας.

Άλλοι διαγωνισμοί που προβλήθηκαν: Πανελλήνιος Διαγωνισμός Πληροφορικής, Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός στα Μαθηματικά, Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός Φυσικής.

Δ2. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

Ευρωπαϊκό Φόρουμ «Πρωτοπόροι Δάσκαλοι»: Οι τρεις νικητές του Πανελλήνιου Διαγωνισμού «Πρωτοπόροι Δάσκαλοι» συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Πρωτοπόρων Δασκάλων που διοργανώνεται από τη Microsoft κάθε χρόνο σε διαφορετική χώρα της Ευρώπης όπου και αναδεικνύονται οι κορυφαίοι πρωτοπόροι δάσκαλοι από ολόκληρη την Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια του Φόρουμ, οι Έλληνες εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν εμπειρίες, πρακτικές και ιδέες με Ευρωπαίους συναδέλφους τους, καθώς και να ενημερώνονται για τις τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο περσινό Ευρωπαϊκό Φόρουμ που πραγματοποιήθηκε στο Ταλίν της Εσθονίας, μία από τις ελληνικές υποψηφιότητες διακρίθηκε μεταξύ των νικητών του διαγωνισμού σε σύνολο 70 συμμετοχών από 25 χώρες. Η ελληνική νικητήρια συμμετοχή αφορούσε

στην ενημέρωση των μαθητών και των οικογενειών τους για τη γρίπη των πτηνών.

Διαγωνισμός για την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου: Στο πλαίσιο του τέταρτου εορτασμού για την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου στις 6 Φεβρουαρίου 2007, το Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κόμβων Ασφαλούς Διαδικτύου Insafe από κοινού με το Δίκτυο e-Twinning, (πρόκειται για πρόγραμμα αδελφοποίησης σχολείων της Ε.Ε. το οποίο απευθύνεται σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), διοργάνωσαν το Διαγωνισμό Safer Internet Day 2007. Η Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη στήριξε το Διαγωνισμό αυτό ως σύνδεσμος επικοινωνίας και ενημέρωσης για τα ελληνικά σχολεία.

Ο Διαγωνισμός προϋποθέτει τη συνεργασία σχολείων από διαφορετικές χώρες. Τριάντα ελληνικά σχολεία δήλωσαν συμμετοχή, τοποθετώντας τη χώρα μας στην πρώτη θέση. Άμεση συνέπεια της μεγάλης συμμετοχής ήταν η επιτυχία των ελληνικών συμμετοχών: δύο από τα τέσσερα βραβεία του Διαγωνισμού Safer Internet Day 2007 πήγαν σε ελληνικά σχολεία.

Το Γραφείο Δικτυακής Εκπαιδευτικής Πύλης συνέβαλε σε αυτή την επιτυχία καθώς τα μέλη του εξυπηρέτησαν με ζήλο και ανταποκρίθηκαν άμεσα και αποτελεσματικά σε όλα τα αιτήματα και τις απορίες των εκπαιδευτικών ώστε να διευκολύνουν και να ενθαρρύνουν τις ελληνικές συμμετοχές στο Διαγωνισμό.

Εκδηλώσεις

Μέριμνα των μελών της Εκπαιδευτικής Πύλης πέρα από την ενημέρωση και διάχυση πληροφοριών και εκπαιδευτικού υλικού και την κάλυψη των αναγκών εν γένει της εκπαιδευτικής κοινότητας, αποτελεί και η προσέγγιση και γνωριμία από κοντά με τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας μέσα από εκδηλώσεις ευρύτερου εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό η Δ.Ε.Π. συνεργάζεται με τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ευγενίδου και πραγματοποιεί ολιγόωρα σεμινάρια πληροφοριακής παιδείας για εκπαιδευτικούς. Τη σχολική χρονιά που μας πέρασε πραγματοποιήθηκαν έξι συναντήσεις για τις οποίες υπήρξε μεγάλος ενθουσιασμός και ζήτηση από τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς, ανατροφοδότηση η οποία ενθαρρύνει τη συνέχιση και διεύρυνση της συνεργασίας αυτής.

Ο ορισμός της πληροφοριακής παιδείας (information literacy) που έχει επικρατήσει στην Ευρώπη είναι αυτός που έχει καθοριστεί από την προεδρική επιτροπή για την πληροφοριακή παιδεία της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών (ALA), σύμφωνα με τον οποίο η πληροφοριακή παιδεία συντελεί στην κατανόηση της αναγκαιότητας της πληροφορίας και παρέχει την ικανότητα εύρεσης, αξιολόγησης και χρήσης της καλύτερης και πλέον έγκυρης πληροφορίας με τρόπο αποτελεσματικό (ALA, 1989).

Η αναγκαιότητα να φτάσει η πληροφοριακή παιδεία στους μαθητές είναι εμπεριστατωμένη από την έρευνα αλλά και από τη σχολική πράξη στην Ευρώπη (Virkus, 2003, Ζαρβαλά, 2006). Το πρώτο βήμα όμως για να επιτευχθεί αυτό αποτελεσματικά, είναι να φτάσει αυτή η γνώση πρώτα στον εκπαιδευτικό μέσα από τη συνεργασία του με το βιβλιοθηκονόμο. Με αυτό το σκεπτικό ξεκίνησε η συνεργασία μας με τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ευγενίδου, καθώς είχαν πραγματοποιηθεί εκεί πιλοτικά προγράμματα πληροφοριακής παιδείας για μαθητές.

Στόχος των συναντήσεων που πραγματοποιούνται στη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ευγενίδου είναι να ενημερωθούν οι εκπαιδευτικοί για το θέμα της πληροφοριακής παιδείας να λάβουν συγκεκριμένες γνώσεις του αντικειμένου εύκολα εφαρμόσιμες και να κινήσουν τη διαδικασία ώστε να φτάσει η πληροφοριακή παιδεία τελικά στους μαθητές (Αναστασιάδου & Δημοπούλου & Στούμπη, 2007).

Πιο συγκεκριμένα ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Οι εκπαιδευτικοί συγκεντρώνονται σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα της Βιβλιοθήκης του Ι.Ε. εξοπλισμένη με Η/Υ και οθόνη προβολής. Μοιράζεται σε όλους έντυπο υλικό το οποίο περιλαμβάνει το πρόγραμμα των συναντήσεων, τις παρουσιάσεις που θα παρακολουθήσουν και τα σενάρια αναζήτησης. Ακολουθεί σύντομη εισαγωγική ενημέρωσή τους για την πληροφοριακή παιδεία (τι είναι, πού και πότε ξεκίνησε, γιατί θεωρείται πλέον αναγκαία). Αμέσως μετά οι

εκπαιδευτικοί παρακολουθούν παρουσίαση με θέμα: «Εξοικείωση με τη μεθοδολογία έρευνας στον κατάλογο μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης»: σύντομη θεωρία, μεθοδολογία σύνταξης βιβλιογραφίας και παρουσίαση του καταλόγου της βιβλιοθήκης. Κατόπιν, αφού χωριστούν σε ομάδες, με οδηγό τα σενάρια αναζήτησης τα οποία έχουν ήδη μοιραστεί (βλ. παρακάτω), οι εκπαιδευτικοί αναζητούν συγκεκριμένες πληροφορίες στον κατάλογο της βιβλιοθήκης. Ακολουθεί ξενάγηση στη βιβλιοθήκη και αναζήτηση στα ράφια του υλικού που έχουν βρει από την αναζήτησή τους στον κατάλογο (βιβλία, περιοδικά κλπ). Μετά από σύντομο διάλειμμα επιστρέφουν στην αίθουσα και παρακολουθούν σύντομη παρουσίαση με θέμα: «Η Εκπαιδευτική Πύλη: Χθες, σήμερα, αύριο: Στόχοι και προοπτικές», κατά τη διάρκεια της οποίας ενημερώνονται και για τον τρόπο πλοήγησης και ανεύρεσης υλικού στην Εκπαιδευτική Πύλη και αμέσως μετά αναζητούν συγκεκριμένες πληροφορίες με βάση τα σενάρια αναζήτησης. Τέλος ακολουθεί παρουσίαση με θέμα: Εξοικείωση με τη μεθοδολογία έρευνας στις ηλεκτρονικές πληροφοριακές πηγές μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης και στο Διαδίκτυο» : παρουσίαση της σχετικής ορολογίας, των μηχανισμών και τεχνικών αναζήτησης, των κριτηρίων αξιολόγησης ιστοσελίδων, και καλούνται οι εκπαιδευτικοί να κάνουν αναζήτηση και αξιολόγηση πληροφοριών στο διαδίκτυο πάλι με βάση τα σενάρια αναζήτησης που τους έχουν δοθεί. Ακολουθεί διάλογος για τα αποτελέσματα της αναζήτησης συνολικά.

Τα σενάρια αναζήτησης τα οποία μοιράζονται στους εκπαιδευτικούς είναι τέσσερα και ως εκ τούτου χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες. Η θεματολογία τους μπορεί να καλύπτει διαφορετικές ειδικότητες. Οι δύο πρώτες συναντήσεις απευθύνονταν κυρίως σε φιλόλογους.

Με ανάλογη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις (τέσσερις τη χρονιά που διανύσαμε) σε συνεργασία με το Μουσείο Ηρακλειδών οι οποίες επικεντρώθηκαν θεματικά στην αξιοποίηση της τέχνης στη διδακτική διαδικασία: «Ένα ταξίδι διερεύνησης των Μαθηματικών αρχών πίσω από τα έργα Τέχνης» (δύο συναντήσεις), «Η Op Art και ο Vasarely: Μια πρόταση για τη διδασκαλία της τέχνης στο μάθημα της Ιστορίας», «Τα καλλιτεχνικά έργα και πώς μπορούν να ενταχθούν στην εκπαιδευτική πρακτική».

Σε αυτές τις συναντήσεις οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν ενημερωτική παρουσίαση για τη Δ.Ε.Π. και παρουσιάσεις (διαφορετικές κάθε φορά) που δίνουν έναυσμα για δημιουργική σκέψη στον τρόπο παρουσίασης του μαθήματος με αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. (τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας) και της τέχνης. Στόχος των μελών του Γραφείου Δ.Ε.Π. είναι να δείξουν στους συναδέλφους εκπαιδευτικούς ότι η διδακτική διαδικασία μπορεί να γίνει πιο ενδιαφέρουσα και ελκυστική για τους μαθητές χωρίς ιδιαίτερο κόπο και βαθιά γνώση της σύγχρονης τεχνολογίας που προσφέρεται.

Και η συνεργασία αυτή θα συνεχιστεί την προσεχή χρονιά.

Στόχοι και προοπτικές

Άμεσος στόχος για το Γραφείο Δ.Ε.Π. είναι να παρέχει στους εκπαιδευτικούς με τη νέα δυναμική πλατφόρμα ένα «εργαλείο» εύχρηστο για ανταλλαγή απόψεων, διδακτικών προτάσεων και εκπαιδευτικού υλικού εν γένει. Αμέσως επόμενος στόχος είναι να αποτελεί η Δ.Ε.Π. ένα ζωντανό πεδίο ευρύτερης εκπαιδευτικής ενημέρωσης και διά βίου μάθησης, στόχος ο οποίος έχει εν μέρει επιτευχθεί.

Απώτερος στόχος είναι να συνεχιστούν και να διευρυνθούν οι δραστηριότητες του Γραφείου Δ.Ε.Π. που σχετίζονται με την επιμόρφωση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών μέσα από εκδηλώσεις ευρύτερου ενδιαφέροντος. Τέτοιες δράσεις λειτουργούν τονωτικά για το δύσκολο έργο των εκπαιδευτικών και δρουν πολλαπλασιαστικά καθώς κάθε εκπαιδευτικός που επιμορφώνεται – παρακολουθεί μεταφέρει τη γνώση και τις εντυπώσεις του στους εκπαιδευτικούς της σχολικής του μονάδας. Τελικοί φυσικά αποδέκτες της οποιαδήποτε βελτίωσης στη μαθησιακή διαδικασία θα είναι οι μαθητές και είναι περιττό να αναφερθεί ότι όλα όσα γίνονται για την εκπαιδευτική κοινότητα αποβλέπουν στο να ωφεληθούν τα παιδιά μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αναστασιάδου, Α., Δημοπούλου Ι., Στούμπη, Α., 2007, Η Πληροφοριακή Παιδεία στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση : Σύντομη επισκόπηση και προτάσεις, 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη», Πρακτικά Εισηγήσεων, Τόμος Β' σελ. 699-700.

Ζαρβαλά Χ., 2006, Η Πληροφοριακή Παιδεία στο Σύγχρονο Ελληνικό Σχολείο, 1ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο με θέμα: Το Ελληνικό Σχολείο και οι προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, κείμενο διαθέσιμο στο epirus.sch.gr/educonf-1/zarvala.pdf [ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης. 16-02-2007].

Ζήβελδης Α., 2003, Αρχές - απαιτήσεις ευχρηστίας (Usability) για τη σχεδίαση διαδικτυακών εφαρμογών. Η περίπτωση της εκπαιδευτικής Πύλης του Υπ.Ε.Π.Θ., 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη», Πρακτικά Εισηγήσεων, Τόμος Α' σελ. 42-53.

Κόκκος Α., Λιοναράκης Α., Ματραλής Χ., Παναγιωτόπουλος Χ., 1999, Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες, Τόμος Γ', Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Τεχνικό δελτίο έργου: «Δημιουργία εκπαιδευτικής πύλης (portal) για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση», του Μέρους 1.2 «Εισαγωγή και Αξιοποίηση των νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Ξενόγλωσση

ALA – American Library Association, 1989, Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. ALA, Chicago, κείμενο διαθέσιμο στο <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlpubs/whitepapers/presidential.htm> [ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 16-02-2007]

Keegan D., 2000, Οι Βασικές Αρχές της Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Μεταίχμιο.

Virkus, S., 2003, Information literacy in Europe: a literature review. Information Research, Vol. 8 No. 4, July 2003, κείμενο διαθέσιμο στο informationr.net/ir/8-4/paper159.html [ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 16-02-2007].